

Paasi lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldumine

1. OTSUS

Võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 55 lg 2 p 10, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 otsustan:

- 1.1. Keelduda ettevõttele KIVIKANDUR OÜ (11200972) maavara kaevandamise loa andmisest Paasi lubjakivimaardlas Paasi lubjakivikarjääris.**
- 1.2. Lõpetada 02.03.2021 kirjaga nr DM-111798-7 algatatud keskkonnamõju hindamine Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetlemisel.**

2. ASJAOLUD

KIVIKANDUR OÜ (registrikood 11200972; aadress Järvekalda tee 1, Harkujärve küla, Harku vald, Harju maakond, 76902) esitas 05.06.2013 Keskkonnaametile taotluse „Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotlus“ maavara kaevandamise keskkonnaloa saamiseks (edaspidi **keskkonnaluba**) (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis, edaspidi **DHS** 13.06.2013 kirjana nr V10-5/13/15075-1).

Keskkonnaamet algatas 02.03.2021 kirjaga nr DM-111798-7 (kiri registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS, edaspidi **KOTKAS**) keskkonnamõju hindamise (edaspidi **KMH**) Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetlemisel.

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

KIVIKANDUR OÜ taotleb keskkonnaluba Paasi lubjakivimaardla Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldisele ehituslubjakivi kaevandamiseks. Maardla põhimaavaraks on ehituslubjakivi. Maavara soovitakse kasutada tsiviil- ja teede ehituses. Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldis asub Lääne-Viru maakonnas Haljala vallas Paasi külas katastriüksusel Loobu metskond 400 (katastritunnus 88702:001:0196), maa sihtotstarve on 100% maatulundusmaa. Taotletav mäeeraldis asub riigile kuuluval katastriüksusel, mille valitsejaks on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus (edaspidi **RMK**). Taotletava mäeeraldise pindala on 51,36 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 58,22 ha.

Keskkonnaamet palus 21.08.2020 kirjaga nr DM-110875-2 ja 06.11.2020 kirjaga nr DM-111798-2 (kirjad registreeritud **KOTKAS**) KIVIKANDUR OÜ-l esitada vastavalt kehtivale

maapõueseadusele (alates 01.01.2017 jõustunud maapõueseadus edaspidi **MaaPS**) ja keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi **KeÜS**) § 41 lg-tele 1 ja 4 korrigeeritud ja täiendatud keskkonnaloa taotlus.

Korrigeeritud ja kaasajastatud ning Keskkonnaameti poolt kontrollitud taotlus (edaspidi **taotlus**) on registreeritud KOTKAS 27.01.2021 nr DM-111798-6.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud ka keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja Maa-amet (11.02.2020 kiri nr 9-3/20/2005; registreeritud DHSis 11.02.2020 nr 12-2/19/485-8). 27.01.2021 registreeritud kaasajastud taotlus ei vajanud täiendavat Maa-ameti kontrolli.

Taotluse kohaselt taotletakse keskkonnaluba Paasi lubjakivimaardla Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldisele ehituslubjakivi kaevandamiseks. Maavara soovitakse kasutada tsiviil- ja teede ehituses. Geoloogilise uuringu aruande kohaselt on aktiivse tarbevaru kogused alal plokkide kaupa järgmised (varu seisuga 01.04.2013):

plokk 3 – ehituslubjakivi aktiivne tarbevaru kogus 847 tuh m³

plokk 4 - ehituslubjakivi aktiivne tarbevaru kogus 1 746 tuh m³

Kaevandatav varu kogus kokku on 2 590 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks tootmismahuks aastat taotleti 87 tuh m³.

2.2. Menetluskäik ja menetlusosaliste ärakuulamine

Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) § 48 ning § 49 tegi Keskkonnaamet 25.06.2013 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (edaspidi **AT**) avalikkusele teatavaks Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse algatamise.

Keskkonnaamet teavitas 25.06.2013 kirjaga nr V10-5/13/15075-3 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 p-des 1 ja 2 nimetatud isikuid. Kuivõrd kaevandada soovitav maavara kuulub riigile, analüüsis Keskkonnaamet samas kirjas taotletava Paasi lubjakivikarjääri optimaalse teeninduspiirkonna varustuskindluse analüüsi. Põhjuseks tõi Keskkonnaamet välja, et MaaPS II § 34 lg 1 p 14 (01.04.2005 kuni 31.12.2016 kehtinud MaaPS redaktsioon edaspidi **MaaPS II**) kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riiklike huvidega.

Analüüsi tulemusel lähtuti Vabariigi Valitsuse 10.03.2011. korraldusest „Ehitusmaavarade kasutamise riikliku arengukava 2011–2020“ (edaspidi **arengukava**). Arengukava käsitleb riiklike huve järgmiselt: „Ehitusmaavaradest lähtudes on riiklikud huvid tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgses arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks“.

Analüüsi tulemusel selgus, et taotletava Paasi lubjakivikarjääri optimaalse teeninduspiirkonnas jätkub kaevandatavat ehituslubjakivi eelnimetatud piirkonnas kuni 44,8 aastaks. Seega esines MaaPS II § 34 lg 1 p 14 kohane loa andmisest keeldumise alus.

Keskkonnaamet küsis 05.05.2016 kirjaga nr 12-2/16/5916 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt (edaspidi **MKM**) riigi huvi osas seisukohta.

MKM vastas **28.10.2016** kirjaga nr 16-00206/044 (registreeritud DHSis 28.10.2016 nr 12-2/16/5916-2) järgmiselt: *nõustusime Keskkonnaametiga Paasi lubjakivikarjäärile maavara kaevandamisloa mitte andmisega, kuid pidasime antud maardla ressursi vajalikuks 2020. aastast alates Teehoiukava uuendamise korral.*

KIVIKANDUR OÜ soovis **11.11.2016** saadetud kirjas (registreeritud DHSis 11.11.2016 nr 12-2/16/1732-15) kaaluda siiski loa andmist.

05.12.2016 kirjaga nr 12-2/16/1732-18 andis Keskkonnaamet teada, et pole endiselt nõus loa andmisega.

MaaPS § 130 lg-te 1 ja 2 kohaselt menetletakse enne MaaPS jõustumist (01.01.2017) esitatud kaevandamisloa taotlusi edasi MaaPS, sealhulgas MaaPS-st tulenevate menetlusõigusnormide alusel, kui enne 01.01.2017 ei ole selles menetluses algatatud KMH-d või loa andja ei ole andnud eelhinnangut tegevuse olulise keskkonnamõju kohta. Käesolevas menetluses ei olnud enne 01.01.2017 KMH-d algatatud. Seega jätkus menetlus MaaPS alusel.

Kooskõlas MaaPS § 49 lg 6 edastas Keskkonnaamet **29.03.2017** kirjaga nr 12-2/16/1732-21 arvamuse avaldamiseks Vihula Vallavalitsusele¹ ja KIVIKANDUR OÜ-le keelduva maavara kaevandamise loa taotluse ja korralduse eelnõu.

Vihula vallavalitsus nõustus loa mitte andmisega **11.05.2017** otsusega nr 178 (edaspidi **otsus nr 178**; registreeritud DHSis 15.05.2017 nr 12-2/17/1027-3).

Keskkonnaamet küsis **25.05.2017** kirjaga nr 12-2/17/6663 Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa andmisest keeldumise otsuse eelnõu kohta arvamust Keskkonnaministeeriumi maavarade komisjonilt.

Maavarade komisjon käsitles Paasi lubjakivikarjääri taotlusega seonduvat **09.06.2017** istungil ning tegi selle kohta protokollilise otsuse nr 17-87 (edaspidi **maavarade komisjoni otsus**), milles soovitab maavarade komisjon kaaluda Keskkonnaametil maavara kaevandamise loa taotluse menetluse peatamist kuni „Teehoiukava aastateks 2014–2020“ uuendamiseni.

Keskkonnaamet saatis **28.09.2017** kirjaga nr 12-2/17/6663-2 uuesti välja loast keeldumise otsuse eelnõu põhjendades seda järgmiselt: *Keskkonnaamet ei peata kaevandamisloa taotluse menetlust kuni „Teehoiukava aastateks 2014-2020“ uuendamiseni, kuna käesoleval hetkel puudub menetluse peatamiseks mõistlik ja asjakohane põhjus ning peatamine ei ole vajalik asja õigeks otsustamiseks, kuivõrd HMS ja MaaPS ei näe ette menetluse peatamist.*

KIVIKANDUR OÜ ei nõustunud keelduva otsusega ja tegi 10.10.2017 saadetud kirjas ettepaneku (registreeritud DHSis 11.10.2017 nr 12-2/17/6663-3) KMH algatamiseks.

Keskkonnaamet vastas **10.11.2017** kirjaga nr 12-2/17/6663-4, et jääb oma senise seisukoha juurde ega pea kirjaga nr 10.10.2017 tehtud ettepanekut mõistlikuks.

Keskkonnaamet palus **19.11.2019** kirjaga nr 12-2/19/485-2 uuesti MKM-i arvamust.

¹ Vald liideti 2017. aastal Eesti omavalitsuste haldusreformi käigus Haljala vallaga

MKM andis **17.12.2019** edastatud kirjaga nr 17-1/18-0148/9421 (registreeritud DHSis 17.12.2019 nr 12-2/19/485-4) seisukohal, et ehituslubjakivi kaevandamine Paasi lubjakivikarjääris vastab riigi huvidele.

KIVIKANDUR OÜ edastas Keskkonnaametile 18.12.2019 saadetud kirjaga (registreeritud DHSis 18.12.2019 numbriga 12-2/19/485-5) Maanteeameti² poolse seisukoha (edaspidi **Maanteeameti seisukoht**) taotletava Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldise kohta. Maanteeamet leiab, et Paasi lubjakivikarjäär on vajalik riigi infrastruktuuriobjektide varustamiseks.

Keskkonnaamet andis 19.12.2019 kirjaga nr 12-2/19/485-6 teada, et jätkab taotluse menetlusega ning palus edastada vastavalt kehtivatele õigusnormidele korrigeeritud taotlusmaterjal.

21.08.2020 kirjaga nr DM-110875-2 palus Keskkonnaamet taotlusmaterjali täiendada ja esitada keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

Nõuetele vastav taotlus on registreeritud KOTKAS 27.01.2021 numbriga DM-111798-6.

Keskkonnaamet algatas 02.03.2021 KMH Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotlusele (vt p 3.2.).

MKM edastas Keskkonnaametile teadmiseks oma 07.12.2022 kirja nr 1.15-5/2022/7053-2 (registreeritud KOTKAS 08.12.2022 nr DM-111798-14). Kirja kohaselt on MKM seisukohal, et käesoleval hetkel puudub riigil ülekaalukas majandushuvi kaevandamiseks Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldisel.

Seega sai Keskkonnaametile teatavaks oluline teave, mille alusel on Keskkonnaametil kohustus keelduda kaevandamisloa andmisest MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel sest, et kaevandamine on vastuolus riigi huviga.

Keskkonnaamet andis KIVIKANDUR OÜ-le 16.01.2023 kirjaga nr DM-111798-15 teada oma seisukoha Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamise osas paludes kaaluda keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 14 kalendripäeva jooksul käesoleva kirja kättesaamisest alates. Keskkonnaamet teavitas, et kui määratud tähtjaks ei ole seisukohta esitatud või tähtaega pikendatud, jätkab Keskkonnaamet Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetlust ning koostab keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõu.

KIVIKANDUR OÜ lepinguline esindaja Advokaadibüroo FORT OÜ (edaspidi **esindaja**) saatis Keskkonnaametile 26.01.2023 taotluse pikendada kirjaliku seisukoha esitamiseks tähtaega kuni 17.07.2023 (registreeritud KOTKAS 27.01.2023 nr DM-111798-16). Esindaja kinnitas, et KIVIKANDUR OÜ ei loobu Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotlusest ja soovib selle menetluse jätkamist, analüüsida täiendavalt väidetava riigi huviga seonduvat ning esitada motiveeritud põhjendused keskkonnaloa menetluse jätkamise toetuseks. Selleks taotles esindaja kirjaliku seisukoha esitamiseks tähtjaks 17.07.2023.

Keskkonnaamet nõustus 01.02.2023 kirjaga nr DM-111798-17 keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamise kohta arvamuse andmise tähtaja pikendamisega, kuid leidis, et taotluses

² Alates 1. 01. 2021 Transpordiamet

välja pakutud tähtaeg on põhjendamatult pikk. Vaatamata vajadusele koguda materjali erinevatelt ametiasutustelt, on Keskkonnaameti praktika kohaselt vastava analüüsi koostamine võimalik oluliselt lühema aja jooksul. Keskkonnaamet pikendas HMS § 33 lg 5 alusel arvamuse andmise tähtaega kuni 31.03.2023

Esindaja saatis KIVIKANDUR OÜ seisukoha 31.03.2023 (edaspidi **taotleja seisukoht**; registreeritud KOTKAS 04.04.2023 nr DM-111798-18)

Taotleja seisukoht on, et Keskkonnametil puudub alus taotluse läbi vaatamata jätmiseks, tagastamiseks või keskkonnaloa andmisest ennetavaks keeldumiseks.

Keskkonnaamet selgitab, et keeldub Paasi lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel, rakendades sellega MaaPS erisusi. Seega ei ole Paasi lubjakivikarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa andmisest keeldumise puhul tegemist, taotleja seisukohas viidatud, taotluse läbi vaatamata jätmise ega tagastamisega. Lisaks leiab Keskkonnaamet, et olukorras, kus kaevandamiseks loa andmisest keeldumise võimalus on olnud KIVIKANDUR OÜ-le teada taotluse menetlusse võtmisest alates³ ei saa keskkonnaloast keeldumist nimetada “ennetavaks” tegevuseks.

Taotleja seisukohas leitakse, et keskkonnaloa taotlus ei ole perspektiivitu kuna MKM seisukoht (07.12.2022 kiri nr 1.15-5/2022/7053-2;) ei kinnita riigi huvi puudumist, on oluliste kaalutusvigadega, tugineb väärle metoodikale jms. Taotleja seisukohas viidatakse, et MKM tugineb oma seisukohal hetke ehituslubjakivi vajadusele ning, et ehitusmaavarade kasv on võimalik ja tõenäoline.

Keskkonnaamet selgitab, et MKMi pädevuses on otsustada riiklike huvide üle ehitusmaavarade kaevandamisel, kuna MKM-i ehitusmaavarade valdkonna üks peamisi tegevussuundi on tagada, et riigi huvi maavarade uurimisel ja kasutamisel kujundatakse vastutustundlikult ja sujuvalt. Keskkonnaametile ei ole antud pädevust hinnata ega vaadata ümber MKM-i seisukoha õiguspärasust keskkonnaloa andmise menetluses. Seega ei võta Keskkonnaamet seisukohta argumentide osas, millele MKM oma seisukohas tugineb.

Vastab tõele, et MKM märgib 07.12.2022 antud seisukohas, et peab vajalikuks olukorda uuesti hinnata, kui ehituslubjakivi nõudlus peaks piirkonnas märgatavalt tõusma, mis viitab võimalusele, et ehitusmaavarade vajaduse muutus võib piirkonnas olla tulevikus võimalik. Ka Keskkonnaamet on Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse raames sellega arvestanud, näiteks taotlejale arvamuse avaldamiseks võimalust andes (25.06.2013 kirjaga nr V10-5/13/15075-3; 28.09.2017 kirjaga nr 12-2/17/6663-2) ja MKM seisukohta küsides (05.05.2016 kirjaga nr 12-2/16/5916; 19.11.2019 kirjaga nr 12-2/19/485-2). Sellele vaatamata ei ole kümne aasta jooksul (taotluse menetlusse võtmisest alates) olnud võimalik keskkonnaluba Paasi lubjakivikarjääris väljastada. Keskkonnaamet on seisukohal, et senise menetluse jätkamine ei ole eesmärgipärane, kooskõlas haldusmenetluse põhimõtete ega võrdse kohtlemise printsiibiga, kui esineb keskkonnaloa andmisest keeldumise alus. Seega asjaolu, et ehituslubjakivi nõudlus võib kunagi tulevikus antud piirkonnas kasvada, ei saa senist menetluskulgu arvesse võttes, olla enam argumendiks menetluse jätkamiseks.

³ Keskkonnaamet teavitas KIVIKANDUR OÜ-d 25.06.2013 kirjaga nr V10-5/13/15075-3 maavara kaevandamise loa taotluse menetlusse võtmisest ja kehtinud MaaPS § 34 lg1 p-des 8 ja 14 sätestatud loa andmisest keeldumise alusest

Taotleja heidab oma seisukohas ette, et Keskkonnaamet ei ole välja selgitanud ega kaalunud riigi huvi väljaspool MKM haldusala. Keskkonnaamet selgitab, et küsib seisukohti ja arvamust asjaomastelt asutustelt põhjendatud juhul, näiteks asutustelt, kellel on otsene puutumus konkreetse taotletava alaga. Sellised asutused on menetlusse kaasatud.

Vastavalt HMS § 40 lg-le 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Kooskõlas HMS-iga §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet XX.XX.XXXX ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa kohta tehtava otsuse eelnõu ning küsis KIVIKANDUR OÜ-lt ja asjaomastelt asutustelt XX.XX.XXXX kirjaga nr XXXX arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmisest keeldumise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja kättesaamisest.

Etteantud tähtjaks...

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele **KeÜS** 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lg 1 esitas taotleja keskkonnaloa saamiseks keskkonnaloa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel keeldutakse keskkonnaloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 48 järgi annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega, KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse tegemine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 6 lg 1 p 28 sätestab olulise keskkonnamõjuga tegevusena pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal. KeHJS § 11 lg 3 kohaselt algatatakse KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuse korral kavandatava tegevuse KMH selle vajadust põhjendamata, s.o KMH on kohustuslik.

Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldise teenidusmaa pindala on kokku 58,25 ha, seega on vastavalt KeHJS § 6 lg 1 p 28 KMH läbiviimine kohustuslik.

KeHJS § 11 lg 6 kohaselt, kui kavandatava tegevusega kaasneb eeldatavalt oluline keskkonnamõju, jätab otsustaja selle KMH algatamata, kui eelhinnangu tulemusena selgub, et kavandatava tegevuse keskkonnamõju on juba KMH või keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi ka **KSH**) käigus asjakohaselt hinnatud ja otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole varem kavandatava tegevuse KMH-d ega KSH-d läbi viidud.

Arvestades eeltoodut, tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 1 p-le 28, § 9, § 11 lg-tele 2 ja 3, MaaPS §-le 48 algatas Keskkonnaamet 02.03.2021 kirjaga nr DM-111798-7 KMH Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotlusele.

KIVIKANDUR OÜ edastas Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotlusele algatatud KMH programmi.

Keskkonnaamet avalikustas 08.07.2022 kirjaga nr 6-3/22/9686-5 Paasi lubjakivi karjääri keskkonnaloa taotluse KMH programmi avalikustamise teate. KMH programmi avalik väljapanek toimus 18.07.2022-16.08.2022 ja avalik arutelu 31.08.2022.

KIVIKANDUR OÜ esitas (registreeritud DHS-is 01.09.2022 nr 6-3/22/9686-31) taotluse sooviga peatada Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse KMH menetlus alates 01.09.2022 seoses suure avaliku huvi ja sellest tingitud mahuka kirjavahetusega.

Lähtudes avalikustamise ajal esitatud kirjade põhjalikkusest ja suurest hulgast ning asjaolust, et täiendavalt on antud võimalus programmi kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada kuni 15.09.2022, leidis Keskkonnaamet, et menetluse peatamine on põhjendatud. Keskkonnaamet peatas 09.09.2022 kirjaga nr 6-3/22/9686-34 Paasi lubjakivikarjääri keskkonnaloa taotluse KMH menetluse tuginedes eelöeldule ja HMS § 5 lg-le 2.

3.3. Kaalutlused loa andmisest keeldumisel ja KMH menetluse lõpetamisel

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud põhjust.

Muuhulgas keeldutakse keskkonnaloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga (MaaPS § 55 lg 2 p 10) Riiklikud huvid ehitusmaavarade kaevandamisel on defineeritud eelkõige läbi varustuskindluse. Keskkonnaamet on taotletava Paasi lubjakivikarjääri optimaalse teeninduspiirkonna ehituslubjakivi varustuskindlust analüüsinud aastatel 2013 (25.06.2013 kiri nr V10-5/13/15075-3, registreeritud DHS-is), 2016 (misjärel küsiti arvamust MKM-lt 05.05.2016 kirjaga nr 12- 2/16/5916, registreeritud DHS-is) ja 2019 (misjärel küsiti arvamust MKM-lt 19.11.2019 nr 12- 2/19/485-2, registreeritud DHS-is).

Kõik analüüsi tulemused viisid järelduseni, et taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonnas on ehituslubjakivi osas varustuskindlus tagatud. 2013. aasta analüüs näitas, et mäeeraldise

optimaalses teeninduspiirkonnas on varustuskindlus tagatud ligikaudu 45-ks aastaks; 2016. aasta analüüs, et 16,8-ks aastaks ning 2019. aasta analüüs näitas, et ligikaudu 28 aastaks.

Keskkonnaamet on palunud Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldise keskkonnavalua taotluse riigi huvi väljaselgitamine kohta arvamust MKM-ilt kahel korral:

1. MKM andis seisukoha 28.10.2016 kirjaga nr 16-00206/044 (registreeritud DHS-is 28.10.2016 nr 12-2/16/5916-2), milles andis nõusoleku kaevandamisloa mitte andmisele, kuid pidas antud maardla ressursi vajalikuks 2020. aastast alates Teehoiukava uuendamise korral;
2. MKM andis seisukoha 17.12.2019 kirjaga nr 17-1/18-0148/9421 registreeritud DHS-is 17.12.2019 nr 12-2/19/485-4), milles leidis lubjakivi kaevandamine Paasi karjääris vastab riigi huvidele.

Keskkonnaamet märgib, et mäeeraldise teeninduspiirkonna varude kasutamise hindamisel arvestatakse ka võimalikke hüppelisi muutusi nõudluses. Sellest tulenevalt on võimalus, et MKM arvestab samal ajal riiklike huvide kaalumisel lisakriteeriumitega ning jõuab mingil teisel ajahetkel (nt mõne aastad hiljem) uuele informatsioonile tuginedes varasemast teistsugusele järeldusele.

Vabariigi Valitsus kinnitas 10.12.2020 korraldusega nr 439 „Riigiteede teehoiukava 2021–2030“. 01.12.2022 korraldusega nr 335 tühistas Vabariigi Valitsus korralduse nr 439, kui kinnitas Transpordiameti „Riigiteede teehoiukavas 2023-2026“ (edaspidi **teehoiukava**). Riigiteede ehituse ja remondi nõudluse mahtude prognoosimisel tugineb Transpordiamet teehoiukavas kavandatud vahenditele ning planeeritud teede ehitus- ja remonditöödele. Transpordiamet ajakohastab nõudluse prognoosi regulaarselt vastavalt riigiteede teehoiukava uuendamisele ja teiste riigi taristuehituse tellijate sisendite muutustele.

MKM edastas Keskkonnaametile teadmiseks (edaspidi **MKM 2022 seisukoht**)⁴ seisukoha, et käesoleval hetkel puudub riigil ülekaalukas majandushuvi Paasi lubjakivikarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks. Seisukohas on märgitud, et varustuskindluse analüüsi kohaselt rahuldab käesoleval hetkel Lääne-Virumaa kaevandatava ehituslubjakivi varu jääk Lääne-Virumaa ja osaliselt ka Harjumaa ehituslubjakivi tulevikunõudluse enam kui 20 aastaks.

Oma seisukohas on MKM muuhulgas tuginenud Transpordiameti teehoiukavas kavandatud vahenditele ning planeeritud teede ehitus- ja remonditöödele. Kirjas on lisatud, et MKM peab vajalikuks olukorda uuesti hinnata, kui ehituslubjakivi nõudlus peaks piirkonnas märgatavalt tõusma.

Keskkonnaamet on seisukohal, kui haldusorgan on õigusaktide nõuetele ja haldusmenetluse käigus kogutud teabele toetudes veendunud, et esineb alus loa andmisest keeldumiseks, on edasine menetlus perspektiivitu. Sellisel juhul ei ole põhjendatud ega eesmärgipärane jätkata ajamahuka või taotlejale kuluka loa andmise sh KMH menetlusega. See on vastuolus ka HMS § 5 lg 2 tuleneva eesmärgipärase ja tõhusa haldusmenetluse põhimõttega. Keskkonnaamet on seisukohal, et alus loa andmisest keeldumiseks võib selguda ka menetluse kestel tuvastatud asjaolude põhjal.

Keskkonnaamet on menetluse algatamisest alates viidanud, et esineb võimalik kaevandamise vastuolu riigi huviga ning juhtis juba varases menetlusstaadiumis tähelepanu taotluse

⁴ Registreeritud KOTKAS 08.12.2022 numbriga DM-111798-14

võimalikule perspektiivitusele. Tuginedes aga teiste pädevate asjaomaste asutuste (MKM, Transpordiamet) seisukohtadele, pidas Keskkonnaamet seni õigeks keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamist.

MKM 2022 seisukohast tulenevalt on Keskkonnaametil aga kohustus keelduda kaevandamisloa andmisest MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel ning Keskkonnaamet ei pea eesmärgipäraseks Paasi lubjakivikarjääri loa taotluse menetluse jätkamist ning KMH läbiviimist.

Eeltoodule tuginedes, keeldub Keskkonnaamet MaaPS § 55 lg 2 p 10 alusel keskkonnaloa andmisest, kuna kaevandamine on vastusolu riigi huviga.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
ringmajanduse osakond

Liis Jääger
spetsialist
maapõuebüroo
ringmajanduse osakond

Egle Smith
vanemspetsialist
keskkonnakorralduse büroo
ringmajanduse osakond